

## Bartha szociális érzékenységében bíznak Hová kerülnek a gyermekek?



A Waltner gyermekotthon lakói. Merre tovább? (Fotó: Schmidt Andrea)

Mint arról lapunkban korábban már beszámoltunk, nemrégiben úgy határozott a képviselő-testület, hogy az év végével megszünteti a Waltner Károly Egészségügyi Gyermekotthonban a négy éve működő nappali ellátási formát. A döntés hét értelmileg sérült kiskorú gyermeket érintett, akiknek a helyzetét azóta sem rendezték megnyugtatóan. (Közülük egy már a gyermekotthon lakója.) Két szülő levelet írt Gönczöl Katalinnak, az állampolgári jogok országgyűlési biztosának, hogy legyen segítségükre nagy bajukban.

Az 1999. december 30-án megjelent cikkünkben a polgármesteri hivatal szociális irodájának vezetője, Majláthné Lippai Éva hangsúlyozta: amikor elkészítették a közgyűlési előterjesztést, már pontosan tudták, ki hová fog kerülni. Az irodavezető azt is elmondta akkor, hogy a szegedi gyermekek január 3-án mehetnek a Kálvária téren lévő Fogyatékosok Nappali Intézményébe (továbbiakban: Foni), vagy bentlakásos formában igénybe vehetik a Waltner gyermekotthon ellátását.

Lajkóné Hegedűs Valéria, az Értelmi Fogyatékosok és Segítőik Országos Érdekvédelmi Szövetsége (továbbiakban: Éfoész) megyei szervezetének titkára a Délmagyarországból értesült a nappali ellátási forma megszüntetéséről. Lajkóné szerint a szociális iroda sorozatos törvénysértést követett el az ügyben. A tavaly októberben életbe lé-

## Törvény és tény

A szociális igazgatásról és ellátásról szóló törvény szerint az intézmény vezetője az ellátás megszüntetéséről, valamint a megszüntetés ellen tehető panaszról írásban értesíti a jogosultat, illetve törvényes képviselőjét. Ha a megszüntetéssel a jogosult, illetve a törvényes képviselője nem ért egyet, az értesítés kézhezvételétől számított 8 napon belül az intézmény fenntartójához fordulhat. Ilyen esetben az ellátást változatlan feltételek mellett mindaddig biztosítani kell, amíg a fenntartó, illetve a bíróság jogerős és végrehajtható határozatot nem hoz. Szűcs Péter, a Waltner gyermekotthon igazgató főnöke december 20-án értesítette a jogosultakat a nappali ellátás forma megszüntetéséről. A szülők apelláltak volna, ám az ünnepek ideje alatt szinte lehetetlen volt az önkormányzatnál komoly, döntési helyzetben lévő vezetővel beszélni. A hivatalban a két ünnep között csak ügyeleti rendszer működött. Egyébként is felesleges lett volna a beszélgetés, mert a fenntartó december 17-én már meghozta határozatát: az év végével megszünteti a nappali ellátási formát.

pett szociális igazgatásról és ellátásról szóló törvény például rendelkezik arról, hogy az intézmény fenntartójának ki kell kérnie az ellátottak érdekeit képviselő szervezet véleményét az intézmény működését érintő lényeges döntés meghozatala előtt. Ez nem történt meg. Lajkóné erről a minap levélben tájékoztatta Bartha Lászlót, akitől sürgős és humánus intézkedést kért, bízva a polgármester szociális érzékenységében. Az Éfoész megyei szervezetének titkára szerint a szociális iroda vezetőjének nincs abban igaza, hogy minden településnek fenn kell tartania fogyatékosok nappali intézményét, ha arra igény merül fel helyben. Nem kell. Igény esetén azt csak a 20 ezer lakosnál többet számláló településeknek kell

fenntartani, a kisebbek méltányosságot gyakorolhatnak. Mindez azért merült fel, mert a gyermekek között akadt egy deszki, az értelmileg súlyosan sérült 10 éves Zolika, akit már eddig sem lett volna szabad ellátni a gyermekotthon napközijében. Igaz, hogy Zolikát hároméves kora óta különféle szegedi intézményekbe hordják a szülei, de ennek most vége. Kormányos Istvánné előtt két lehetőség áll: vagy beadja intézetbe Zoltán gyermekét, azaz a bentlakásos formát választja, vagy pedig otthon tartja. A szegedi szülők előtt hasonló alternatíva mutatkozik, hiszen a Foni-ban továbbra sincs hely, a 20 férőhelyen 26-an osztoznak. – Azt mondták, hogy két hét múlva érdeklődünk, akkor talán lesz üres he-

lyük – mondta Savitchi Olga, aki év eleje óta otthon tartózkodik 14 éves fiával.

Kormányos Istvánné és Savitchi Olga elszántak: nem adják gyermeküket intézetbe, bentlakásra. Lajkóné Hegedűs Valéria állítja, addig nem szüntethette volna meg a gyermekotthonban a nappali ellátási formát az önkormányzat, amíg nem rendezi megnyugtatóan a gondozottak helyzetét. A szabad intézményválasztást a szociális törvény garantálja. A rászorulóknak joga van megmondani, hogy milyen ellátást szeretne kapni. A lapunknak nyilatkozó szülők nem akarják bentlakásra adni a gyermeküket, hiszen továbbra is családban szeretnék nevelni őket. A Foni-ban viszont nincsen hely, s ha lenne is, a felvételnek feltétele van, a súlyosan sérültek például nem kerülhetnek be az intézménybe. Külön Zolika miatt nem indítanak fogyatékosok nappali intézményét Deszken. Nem is tudna az önkormányzat – mondta Bata Marianna jegyző, majd közölte: úgy tudja kétféle forintot múlt, hogy nem folytatják a nappali ellátási formát a Waltner gyermekotthonban. A jegyző szerint a deszki képviselő-testület nem zárkózott volna el attól, hogy valamikor a szegedi önkormányzat

(Ezt a világot különben így jeleníti meg a könyv egyik szereplője: „Errefelé, a tanyákon, amúgy is védetlen az emböriség! Olyanok vagyunk, mint a fák a széltől fújt levelek...” (Fotó: DM-archív)

A szülők viszont megke-resték levelükkel Gönczöl Katalint, az állampolgári jogok országgyűlési biztosát, hogy legyen segítségükre nagy bajukban.

Szabó C. Szilárd

### Budapest (MTI)

Számítógépes hackerrek szombaton feltörték az egyik piacvezető internet-szolgáltató, az Elender Rt. biztonsági rendszerét, behatoltak központi szerverébe; lemásolták és feltették az internetre mintegy kétezer Elender felhasználó nevét és jelszavát, így azok bárki számára elérhetőek – közölte Kóka János, a társaság vezérigazgatója szombaton.

Néhány órája észleltük a betörést, azóta minden munkatársam azon dolgozik, hogy

### Számítógépes hackerek

## „Betörték” az Elenderhez

az érintett Elender előfizetők jelszavait megváltoztassák. A betörők az Elender-ügyfelek mindössze 10 százalékának felhasználói nevéhez és jelszavához fértek hozzá. A számlázási, a lakcím és egyéb személyiségi jogokat érintő adatokhoz nem tudtak hozzáférni a betörők – emelte ki a vezérigazgató.

A cég az 1900 érintettet le-

vében értesíti, és hét végén is megerősített telefonos ügyfélszolgálat áll az ügyfelek rendelkezésére – hangsúlyozta Kóka János. Hozzátette: ügyfeleiknek nem számlázzák azt az időt, amikor az internetről bárki hozzáférhetett a belépő kódokhoz, és s ezzel beléphetett a világhálóra. – Semmilyen pénzügyi kár nem fogja érni felhasználóin-

kat, az illetéktelen behatolók csupán kellemetlenséget és kényelmetlenséget tudtak okozni – mondta el a vezérigazgató.

Kóka János jelezte: várhatóan feljelentést tesznek a rendőrségen ismeretlen tettes ellen. A vezérigazgató megígérte: keményen fellépnek annak érdekében, hogy ehhez hasonló eset a jövőben ne fordulhasson elő. Az elkövetéssel kapcsolatban gyanakszik arra, hogy a betörést a cég egy korábbi alkalmazottja követte el – e kérdésre Kóka János közölte: nem zárható ki, de ennek kiderítése a nyomozók feladata lesz.

## Molnár György széltől fújt levelei A homoki tanyák írója

Molnár György írónak a napokban jelent második könyve Széltől fújt levelek címmel. Másfél évtizedet várt a második kötetével, mert 1984-ben jelent meg első könyve a Rác utcai levelek egy kisregényt, és az író 1995-ig, különböző napilapokban, folyóiratokban megjelent elbeszéléseit tartalmazza. Molnár György Öttömösön él, nyugdíjas, gazdálkodik. A szíve csücskében a Szeged környéki falvak, meg a tanyavilág húzódik meg.

– Miért éppen a falusi-tanyai világot, a „homoki emböriség”-et hozta vissza az irodalomba?

– Az utóbbi időben rohamléptekkel előnyomuló civilizáció, valamint a népi írók kihagyásával a paraszti világról való ismereteink megfogyatkoztak. Pedig idekinn, a falvakban, tanyákon, az utóbbi évtizedekben az emberek élete gyökeresen megváltozott; térsztagok lettek, akikhez kijött azért néha egy-egy újságíró – általában a térsztagokhoz –, megírta a maga riportját, aztán minden maradt a régi. Hogy a kinnrekedt paraszti társadalom, jelesül a homoki falvak-tanyák népe hogyan élte vagy éli mindennapjait, nos, arról nem sok információt kaptunk. Ezt, a szinte mindmáig egy kicsit elzárt világot, szeretném az olvasó elé tárni, megragadni, fölmutatni, mielőtt eltűnne, talán az utolsó pillanatokban.

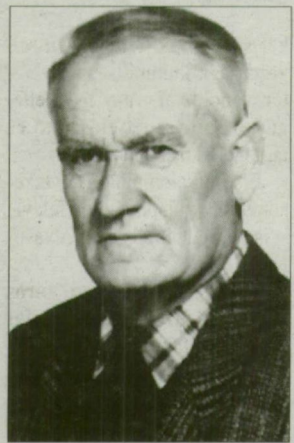
(Ezt a világot különben így jeleníti meg a könyv egyik szereplője: „Errefelé, a tanyákon, amúgy is védetlen az emböriség! Olyanok vagyunk, mint a fák a széltől fújt levelek...” (Fotó: DM-archív))

– Régen nagy szegénység volt arrafelé, úgy tudom, az öttömösi határ egy részét Átokháznak hívták.

– Joggal hívták, mert itt csak éhen halni lehetett. „Hitvány, sémmitéró homok”, mondták az erre lakók, ahol tavaszunkint szárnyára kapja a szél a „fögyűket”, s viszi az ötödik határra

– Alakjai szegedi, őz nyelvjárással beszélnek...

– Ezek az emberek csak így lehetnek hitelesek az olvasó előtt. A témához tartozik, hogy a szegedi őz nyelvjárás ismerete nem érdem, hanem állapot. Aki beleszületett, az ismeri, aki nem született bele nem ismeri. Egy kicsit életforma, illetve környezet kérdése.



Molnár György: Errefelé, a tanyákon, amúgy is védetlen az emböriség! Olyanok vagyunk, mint a fák a széltől fújt levelek... (Fotó: DM-archív)

– Tudna mondani egy-két szemléletes példát a jótű „szögédi” beszédre?

– Ha azt mondja a „szögédi embör”, hogy „röggele eleven időt kaptunk”, akkor ehhez egész gondolatfűzért lehet hozzákapcsolni. Vagyis: hideg reggelre virradtunk, vagy hideg szél fúj, tanácsos frissen, ügyesen, „elevenen” mozogni, mert különben „möggebed” az ember. Vagy ha már a télnél tartunk, ha azt mondja az erre lakó tanyai ember, hogy „jó-éltü embör mög nagyszörü kutya nem fázik”, ez azt jelenti, hogy a jó-éltü ember jól táplálkozó ember, sok húst eszik, „jó” disznót vág, „égyest őszik a hasáva”, tehát jobban bírja a hideget, mint aki gyengén táplálkozik.

– Nem kerülhetem meg a kérdést: Móra szavaival élve a vérei, paraszjai, odakinn ma is az őz tájnyelvet használják, vagy csak te így beszéltél őket, miközben a traktoros gyerekek videón nézi a Mici-Mackót, vagy az akciófilmeket?

– Öngizolálnak tünik, de kijelenthetem: a tömegkommunikációs hatások ellenére errefelé még a gyerekek is ezt a tájszólást beszélik, mert születésük pillanatától a szülőktől, nagyszülőktől ezt hallották. Annyit teszek még hozzá, hogy a kötet nem csak a jelent, hanem az elmúlt évtizedektől kezdődően a máig tartó időszakot öleli át, azt a falusi-tanyai világot, amely az életünk része, és amelyet sajátos, szerény írói eszközeimmel szeretnék megismertetni az olvasókkal.

K. F.

**A legjobbat, a legjobbkor!**

**Millenniumi Toyota Akció**

Ha szeretné a kétezredik életét egy igazán jó döntéssel kezdeni, itt az idő, hogy cselekedjen! Az ezredforduló tiszteletére most két, különleges felszereltségű modellel lépünk meg a csúcsmínőségű autók szerelmeseit. Akciónk ideje alatt minden Toyota AVENSIS ABS-szel, dupla légszakkal, légkondicionálással és eredeti Toyota riasztóval, minden COROLLAT ülésfűtéssel, téli gumival és ködlámpával felszerelve kínálunk Önnek. A beépített rádiómagnót tekintse ráadásnak! Köszöntse az új évezredet egy tökéletes döntéssel, hisz ne feledje: amilyen a kezdet, olyan a folytatás...

**TOYOTA EURO**

**TOYOTA**  
Bizhat a jelleben

• TOYOTA HÓDMEZŐVÁSÁRHELY HÓDMEZŐVÁSÁRHELY TEL.: 06-62-241-628 • TOYOTA SZEGED KFT SZEGED TEL.: 06-62-467-591 •